

PAPER DETAILS

TITLE: Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK): Değerlendirme Süreçleri ve Deneyim Paylaşımı

AUTHORS: Meryem PELİN,Havva SERT,Yusuf YURUMEZ

PAGES: 506-510

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2532210>

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK): Değerlendirme Süreçleri ve Deneyim Paylaşımı**The Higher Education Quality Council of Turkey (THEQC): Evaluation Processes and Sharing of Experience**¹Meryem PELİN, ^{1,2}Havva SERT, ^{1,3}Yusuf YÜRÜMEZ¹Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, Türkiye²Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye³Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Sakarya, TürkiyeMeryem Pelin: <https://orcid.org/0000-0003-3310-9400>Havva Sert: <https://orcid.org/0000-0002-1658-6515>Yusuf Yürümez: <https://orcid.org/0000-0003-3917-9434>**ÖZ**

Gelişen ve değişen dünya düzeni ile birlikte yükseköğretimde de gerek ulusal gerekse uluslararası çapta kalite kültürünün oluşturulması gereksinimi doğmuştur. Dolayısıyla bu yazıda, sağlık bilimleri alanında kalite güvencesi konusuyla ilgili farkındalık oluşturulması, Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünün YÖKAK değerlendirme süreçlerinde dikkat çeken alanlar ile deneyimlerimizin paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, sağlık bilimleri enstitüsü, YÖKAK

ABSTRACT

With the developing and changing world order, the need to establish a national and international quality culture in higher education has arisen. Therefore, this article aims to raise awareness about quality assurance in the field of health sciences and to share our experiences with the remarkable areas in the THEQC evaluation processes of Sakarya University Health Sciences Institute.

Keywords: Health sciences institute, quality, THEQC

Sorumlu Yazar / Corresponding Author:

Meryem PELİN

Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Esentepe Kampüsü, 54187, Sakarya, Türkiye

Tel: 05376147502

Email: meryemilmek@sakarya.edu.tr**Yayın Bilgisi / Article Info:**

Gönderi Tarihi/ Received: 07/07/2022

Kabul Tarihi/ Accepted: 08/08/2022

Online Yayın Tarihi/ Published: 01/09/2022

Atıf/ Cited: Pelin M ve ark. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK): Değerlendirme Süreçleri ve Deneyim Paylaşımı. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi* 2022;7(3):506-510. doi: 10.26453/otjhs.1142275

GİRİŞ

Gelişen ve değişen dünya düzeni ile birlikte yükseköğretimde de gerek ulusal gerekse uluslararası çapta kalite kültürünün oluşturulması gereksinimi doğmuş ve eğitim kurumları da bu kültürü oluşturmak için çalışmalara başlamıştır.¹ Bu kapsamda bu yazıda; sağlık bilimleri alanında kalite güvencesi konusuyla ilgili farkındalık oluşturulması, kalite kültürünün yaygınlaştırılması, sağlık bilimleri alanında yükseköğretim düzeyindeki kalite ile ilgili değerlendirme süreçleri ve deneyimlerimizin paylaşılması amaçlanmıştır.

Kalite Nedir?

İnsanoğlunun mükemmeliyetçi yaklaşımı ve bunun yanında sistemlerin hata yapma ihtimali ile birlikte kalite kavramı ortaya çıkmıştır. Literatüre bakıldığında kalitenin tanımında birlik bulunmadığı görülmektedir.² Amerikan Kalite Derneği (ASQ)'ne göre kalite; her sektörün kendine özgü tanımı olan öznel

bir kavramdır ve kalite kavramını; “bir ürün veya hizmetin belirtilen veya ima edilen ihtiyaçları karşılama kabiliyetine dayanan özellikleri”, “eksiksiz ürün ya da hizmet” şeklinde iki tanım kullanarak tanımlanmaktadır.³ Kalitenin öncülerinden Joseph Juran kaliteyi; kullanıma uygunluk, Philip Crosby de gereksinimlere uygunluk olarak tanımlamaktadır.^{3,4} Kalite çalışmalarında ilgi alanı 1980'lere kadar ürün kalitesi olarak algılanırken, bu tarihten sonra hizmet kalitesine yönelmiştir. Kaliteli hizmet her alanda gerekli ve önemli olmakla beraber, sağlık alanında bir zorunluluktur. Bunun nedeni de insan sağlığının söz konusu olması, yapılabilecek hataların geri dönüşsüz olabileceği gerçeğidir. Bu bakış açısına göre sağlık alanlarında çalışan birey ve örgütlerin yenilikleri sürekli takip ederek kendilerini sürekli geliştirmeleri ve hizmet kalitesini yalamaya çalışmaları ihtiyaçtan ziyade bir zorunluluktur. Ülkemizde kalite kavramının sağlık alanında

yerini alması Sağlıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde başlamıştır. Bu çerçevede ortaya konulan bazı standartlar Sağlıkta Kalite Standartları başlığında toplanmış ve bu kapsamda kaliteyi arttırmak için yoğun çalışmaların temelleri atılmıştır.⁴

Sağlık Bilimlerinde Kalite Nedir?

Global dünyada, sağlık alanında bakım ve tedavi alan bireylerde olduğu gibi öğrencilerin beklentilerindeki değişimlerle birlikte yükseköğretimde de ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim ve öğretimin değişimi ve buna bağlı olarak da kalite kültürünün oluşturulması kaçınılmaz olmuştur.² Eğitimin kalitesinin artırılması ve yaşam boyu öğrenmenin ilke edinilmesi için akademik kalitenin iyileştirilmesi, şeffaf ve hesap verebilir olmak gerekmektedir. Bunlar; sağlık bilimleri alanında eğitim ve öğretimde kalitenin kaçınılmaz faktörlerdir. Yükseköğretim kurumları açısından kalite; kurum ile programların performans standartları açısından içsel değerlendirme yapımlarına ve ilerleyen aşamalarda da yetkili bir kuruluş tarafından dış değerlendirilmeye tabi tutularak sunulan hizmet kalitesinin onaylanmasına fırsat sunan bir mekanizmadır.¹ Ulusal ve uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından yükseköğretim kurumlarında kalite değerlendirmeleri yapılmaktadır. Ülkemizde de yükseköğretimdeki kalite çalışmaları Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından yürütülmektedir.

Yükseköğretim Kalite Kurulu ve Amacı

Yükseköğretim Kalite Kurulu; ulusal ve uluslararası kalite standartlarına uygun olarak yükseköğretim kurumlarının eğitim öğretim, araştırma geliştirme faaliyetlerinin yanı sıra idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin değerlendirmeler yapan, “Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği” kapsamında oluşturulan ve yürürlüğe giren bir kuruluştur.⁵ YÖKAK; Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK)’ün ve Üniversiteler Arası Kurul (ÜAK)’ın seçtiği üçer kişi, Milli Eğitim Bakanlığının seçtiği bir kişi ile Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Öğrencileri temsilen birer üye olmak üzere toplamda 13 üyeden oluşmaktadır. Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirilmesinin yapılması, akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesinin ve tanınma süreçlerinin yürütülmesi, yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi kültürünün içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlama YÖKAK’ın temel görevleri arasında yer almaktadır. YÖKAK’ın temel amacı; YÖKAK iç değerlendirme kılavuzunda yer alan beş başlık (kalite güvence sistemi, eğitim öğretim süreci, araştırma geliştirme faaliyetleri, toplumsal katkı ve yönetim yapısı) ile ilgili olarak yüksek öğretim kurumlarına kalite gü-

vencesi anlamında içsel değerlendirme yapımlarını sağlamak diğer bir deyiş ile ayna tutmaktır. Bu sayede, kurumların güçlü yönlerinin devam ettirilmesi, gelişmeye açık alanlarının fark edilerek iyileştirilmesinin sağlanması yoluyla da yükseköğretimde kalitenin artırılarak donanımlı, iş birliğine ve öğrenmeye açık nitelikli insan gücü yetiştirilmesine katkı sunmaktadır.⁶ YÖKAK bu çerçevede üniversiteleri genel olarak 2015 yılından beri değerlendirmektedir. Ancak enstitüler bazında da değerlendirme yapma gereksinimi duyulmuş ve bu bağlamda pilot olarak sağlık bilimleri enstitülerinde kalite değerlendirmelerinin yapılması planlanmıştır. Değerlendirmenin nasıl yapılacağına ilişkin kılavuz tüm paydaşların görüşleri alınarak hazırlanmış ve 2021 yılında kamuoyuna duyurularak enstitülerdeki değerlendirme süreçleri başlatılmıştır.

Enstitülerde Değerlendirme Süreci

Ana Başlıklar (5 ana başlık): Kalite Güvencesi Sistemi, Eğitim ve Öğretim, Araştırma ve Geliştirme, Toplumsal Katkı ve Yönetim Sistemi olmak üzere beş ana başlık altında 16 ölçüt ve 32 alt ölçüt ile enstitüler değerlendirilmektedir.⁷

Kalite Güvence Sistemi: Kalite Güvence Sistemi başlığı altında; misyon ve stratejik amaçlar, iç kalite güvencesi, paydaş katılımı ve uluslararasılaşma ölçütleri yer almaktadır. Bu kapsamda öncelikli olarak enstitünün, kurumun genel stratejik planı ile uyumlu bir stratejik planı olması beklenmektedir. Bu stratejik planda yer alan hedefler ve eylem planlarının paydaşların görüşlerinin alınarak hazırlanması ve tüm paydaşlar ile paylaşılmış olması istenmektedir. Sonrasında da yıllık olarak gerçekleşmelerin takip edilmesi ve ilgili enstitü kurullarında paylaşarak önlemler alınması yine bu kapsamda beklenmektedir. Bu başlık altında açıklanması gereken bir diğer konu da kurumun kalite politikasıdır. Enstitünün kendine özgü kalite politikası olması ve bunun kamuoyu ile paylaşılmış olması gerekmektedir. Kalite politikasının oluşturulması süreci birçok süreçte beklendiği üzere yine paydaş görüşleri doğrultusunda hazırlanmış olmalıdır. Kurumsal performans göstergelerinin takibi de yine bu başlık altında yer almaktadır. Enstitünün iç kalite güvencesi kapsamında kalite komisyonunun olması beklenmektedir. Komisyonun süreç ve uygulamaları belirlenmiş ve enstitü çalışanları ile paylaşılmış olmalıdır. Komisyon iç kalite güvencesi sürecinde etkin rol almalıdır. İzleme ve iyileştirme raporları sunulması, Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al (PUKÖ) döngüsünün işletilmesi beklenmektedir. Diğer bir taraftan iç kalite güvencesi kapsamında süreç liderleri tanımlı olmalı, enstitü yöneticilerinin liderlikle ilgili aldıkları eğitimler sunulmalıdır. Paydaş katılımı ölçütünde ise enstitünün iç ve dış paydaşları ile paydaşların karar alma ve yönetim süreçlerine nasıl katılım sağlayacaklarına ilişkin mekanizmalar tanımlanmış olmalı-

dır. Gerçekleşen etkinliklerde paydaş katılımının sürekliliği bu ölçütteki önemli noktalardandır. Bu başlık altında sunulması beklenen bir diğer konu da uluslararasılaşma konusudur. Bu kapsamda enstitünün uluslararasılaşma faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin izleme ve iyileştirme raporlarının da sunulması gerekmektedir.

Eğitim ve Öğretim: Eğitim ve Öğretim başlığı altında; program tasarımı ve onayı, öğrenci kabulü ve gelişimi, öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme, öğretim elemanları ve programların izlenmesi ve güncellenmesi ölçütlerinden yer almaktadır. Bu doğrultuda bu alanda enstitüde yürütülen programların amaç ve öğrenme çıktıları, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile uyumu belirlenmiş ve kamuoyu ile paylaşılmış olmalıdır. Program tasarımı ve onayı için tanımlı süreçlerin olup olmadığı, ders bilgi paketleri ve bunların ulusal çekirdek programları ile uyumu, program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının nasıl değerlendirildiği gibi konular açıklanmalıdır. Ayrıca, ders dağılım dengesi ve bu dengeye ilişkin ilke ve kurallar, zorunlu/seçmeli ders oranları tanımlı ve izleniyor olduğuna ilişkin kanıtların da bu kapsamda sunulması beklenmektedir. Dersin öğrenme çıktıları ile program çıktıları eşleştirilmiş olmalıdır. Dersin öğrenme çıktılarına nasıl ulaşıldığına ilişkin süreçler tanımlanmalıdır. Enstitüde yer alan programlarda öğrenci iş yükü kredileri tanımlanmış ve web sitesinde kamuoyu ile paylaşılmış olmalıdır. İş yüklerinin belirlenmesinde öğrenci katılımının sağlanıp sağlanmadığı açıklanmalıdır. Mesleki uygulama, değişim programları, staj ve projelerin de iş yükü kapsamında değerlendirilip değerlendirilmediği belirtilmelidir. Enstitüye öğrenci kabulünün nasıl yapıldığı, önceki öğrenmeleri tanınmasına ilişkin tanımlı süreçlerin neler olduğu açıklanması beklenen diğer konulardır. Diploma, derece ve diğer yeterliklerin tanınması ve sertifikalandırılmasına ilişkin süreçlerin açık, anlaşılır, kapsamlı ve tutarlı bir şekilde tanımlı olması ve bunların kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. Öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme ölçütü kapsamında enstitüde yer alan programlarda öğrenci merkezli öğretme yaklaşımlarının olup olmadığı, öğretim elemanlarının bu konudaki sertifikası ve eğitimleri sunulmalıdır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının dersin öğrenme çıktıları ve program çıktıları ile ilişkisi, örgün/uzaktan/hibrit derslerde kullanılan sınav örnekleri ile anabilim dalları tarafından önerilen jürilerden seçim yapma mekanizmaları da bu ölçütte açıklanması beklenen konulardandır. Öğrencilerin kullanabileceği geribildirim mekanizmaları, bu geribildirimlerin analizi ve iyileştirme çalışmalarına ilişkin süreçler de bu alanda açıklanmalıdır. Öğrencileri akademik ve kariyer yolunda destekleyen bir danışmanın varlığı, danışman seçme ve değiştirme süreçlerinin şeffaf ve öğ-

renci odaklı yapılandırılması, olası çıkar çatışması durumuna ilişkin tanımlı süreçlerin de açıklanması önemlidir. Öğretim yetkinliği başlığında eğitimcilerin eğitimi uygulamaları, enstitünün bağlı bulunduğu kurumda öğretme-öğrenme merkezi yapılması, atama yükseltme kriterleri gibi eğitim kadrosunun performans izleme süreçlerini gösteren belgeler de sunulmalıdır. Bu başlıkta son olarak eğitim programlarının güncellenmesine ilişkin plan, ilke, kural ve göstergelere yer verilmeli, program çıktıları açısından enstitünün öz değerlendirmesinin yapılması ve program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını değerlendiren sistemlerin varlığı, paydaş görüşleri, mezun izleme sisteminin olup olmadığı ve özellikleri sunulmalıdır.

Araştırma ve Geliştirme: Araştırma ve Geliştirme başlığı altında; araştırma kaynakları, yetkinliği ve performansı konuları ele alınmaktadır. Araştırma kaynakları bağlamında, enstitüde üniversite dışı kaynakların kullanımını destekleyen yöntem ve birimler, dış kaynaklardan yararlanım oranları ve bunun arttırılmasına yönelik faaliyetler, bu husustaki izleme ve iyileştirme faaliyetleri, kurumdaki doktora sonrası imkanlar ve yararlanım oranları sunulmalıdır. Araştırma yetkinliği ölçütünde akademik personelin araştırma ve geliştirme yetkinliğinin geliştirilmesi için eğitim, çalıştay vb. sistematik faaliyetlere yönelik planlama ve uygulamalar, öğretim elemanlarının bu husustaki geri bildirimleri, enstitüde disiplinler arası ve ortak programların varlığı, ortak araştırmalardan üretilen tez, yayın, patent vb. çalışmalar açıklanmalıdır. Araştırma performansı ölçütü kapsamında da akademik personelin araştırma-geliştirme performansını izlemek üzere geçerli olan yönetmelik, yönerge, ödül sistemleri ve teşvik mekanizmaları ile öğretim elemanlarının izlendiği ve iyileştirildiği-ne ilişkin kanıtlara yer verilmelidir.

Toplumsal Katkı : Toplumsal Katkı başlığı altında; kurumun toplumsal katkı stratejisi ve hedefleri doğrultusunda yürüttüğü faaliyetleri periyodik olarak izlemesi ve sürekli iyileştirmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda da enstitünün toplumsal katkı performansını izleme ve değerlendirme mekanizmaları ile paydaş katılımına ilişkin kanıtları sunması beklenmektedir.

Yönetim Sistemi : Yönetim Sistemi başlığı altında; yönetim ve idari birimlerin yapısı, bilgi yönetim sistemi ile kamuoyu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ölçütleri yer almaktadır. Bu kapsamda enstitünün organizasyon şeması, yönetim süreçlerine ilişkin iş akış şemaları, görev tanımları yayınlanmış ve paydaşlarca biliniyor olmalıdır. Kurumun bilgi yönetim sistemi ile enstitünün sistemi entegre olmalıdır. Bilgiye ulaşılması, kaydedilmesi, güncellenmesi ve paylaşılmasına ilişkin süreçler tanımlı olmalıdır. Ek olarak kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik ilke edinilmiş, enstitü web sayfası güncel ve

kolay erişilebilir olmalıdır.⁷

Ana Başlıkların Can Alıcı Noktaları

Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünün YÖKAK değerlendirme sürecinde edindiğimiz deneyimlerde en dikkat çeken noktalar YÖKAK'a başvuru yapan/yapacak olan diğer enstitüler için yol gösterici olması adına aşağıda sunulmuştur.

Kalite Güvence Sistemi başlığında değerlendirilen misyon, vizyon, kalite politikası ve stratejik planın kamuoyu ile paylaşılması, sistematik olarak değerlendirilerek PUKÖ döngüsünün kapatılması, misyon, vizyon, kalite politikası ve stratejik planın oluşturulması ve güncellenmesi sırasında paydaş görüşlerinin alınması değerlendirmenin önemli noktalarındandı. Paydaşlardan görüş alırken bunun sistematik olarak yapılması, yeterli sayıda katılımın sağlanması ve sürdürülebilir olması önemliydi. Enstitünün kalite komisyonunun aktif ve düzenli bir şekilde faaliyetlerini sürdürmesi, kalite kültürünün enstitünün tümünde yaygınlaşmış ve benimsenmiş olması değerlendirme sürecinde en can alıcı noktalardan biriydi.

Eğitim ve Öğretim başlığında ders dağılım dengesi ve iş yükleri önemli kriterlerdi. Derslerin öğrenme çıktıları ile program çıktılarının eşleştirilmesi ve bunlara ulaşıp ulaşılmamasının değerlendirilmesi, program çıktılarına ilişkin paydaş görüşleri önemliydi. İş yüklerinin belirlenirken iş yükü anketi vb. yöntem ile öğrencilerin de görüşlerinin alınıp alınmaması, iş yükü hesaplarının gerçekçi yapılmış olması değerlendirmenin can alıcı unsurlarındandı. Ayrıca TYYÇ ile program çıktılarının uyumlarının matris benzeri bir sistem aracılığı ile gösterilmesi de önemli noktalardan biriydi. Enstitü Anabilim Dallarına (EABD) bağlı lisansüstü programlarında yer alan tüm derslerin bilgi paketlerinin içeriğinin dolu ve sistem üzerinde yayınlanmış olması gerekmektedir. Öğretim yöntem ve tekniklerindeki çeşitlilik, uzaktan eğitim alt yapısı, ölçme ve değerlendirmenin çeşitliliği ile program çıktıları ve öğrenme çıktılarıyla uyumlandırılması, eğitim programındaki güncellemelerin düzenli bir şekilde yapılıyor olması önemli noktalardı. Bu başlık altında ana paydaş olarak öğrencilerin görüşlerinin ya da geribildirimlerinin mutlaka alınması değerlendirmede öne çıkan konulardandı.

Araştırma ve Geliştirme başlığında araştırma kaynaklarının çeşitliliği ve bu imkanların paydaşlara duyurusunun yapıp yapılmadığı, bu kaynaklara erişimi arttırmak için teşvik sistemlerinin olup olmadığı önemli noktalardandı. Ayrıca hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının araştırma geliştirme becerilerini arttırmak için enstitünün düzenli eğitim, seminer, kurs gibi faaliyetler yapması, bu faaliyetleri planlarken gereksinimlerin planlanması için hem öğrenci hem de öğretim elemanlarının isteklerinin alınması, faaliyet sonrası da verimli olup olmadığının değerlendirilmesi açısından geri bildirim alınma-

sı çok önemliydi. Bir başka öne çıkan nokta da araştırma geliştirme faaliyetlerinin artırılması amacıyla uygulanan teşvik ve ödül yöntemlerinin bulunmasıydı.

Toplumsal Katkı başlığında enstitünün toplumsal katkı faaliyetlerinin yürütülmesinde bulunduğu bölgenin ihtiyaçlarını ve toplumda sık görülen sağlık sorunlarının da göz önünde bulundurulması önemliydi. Bu faaliyetleri planlarken de yine paydaşların önce ve sonrasında görüşlerinin alınması ve PUKÖ döngüsünün kapatılması önemli değerlendirme adımlarıydı.

Yönetim Sistemin başlığında ise bilgi yönetim sisteminin içerisinde yer alan sistemlerin entegre çalışıyor olması, enstitünün web sayfasının kolay kullanılabilir ve güncel olması, iş akış şemalarının olması ve paydaşların kullanımına açık olması bu başlığın can alıcı noktalarındandı.

En Çok Vurgulamak İstedığımız Hususlar

Paydaş Konusu: Öncelikle enstitünün iç ve dış paydaşları tanımlanmış ve görüşler alınırken tüm paydaşların temsiliyeti sağlanmış olmalıdır. Enstitünün misyon ve vizyonundan başlayarak yürüttüğü tüm faaliyetlerde paydaş görüşleri sistematik bir şekilde alınmalı, yalnızca toplantı katılım imzaları değil toplantı kararları da kanıt olarak sunulmalıdır. En can alıcı ve en çok vurgulamak istediğimiz hususlardan biri de paydaşlardan görüş alındıktan sonra görüşlerin derlenerek buna uygun aksiyon alınmalı ve sonrasında da paydaşlara dönüş yapılarak gerçekleştirilen güncellemeler duyurulmalıdır. Öte yandan paydaşların görüşlerinin alınması sırasında kullanılan mekanizmaların (geribildirim kutuları, kalite yönetim sistemleri, toplantı, anket vb.) çeşitliliğinin sağlanması da atlanmaması gereken konulardan biridir.

PUKÖ Çevrimleri: Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al adımlarından oluşan PUKÖ sürekli gelişim anlayışını etkin kılar. PUKÖ döngüsü sürekli olarak tekrar eden bir süreçtir ve mevcut durum ile yetinmeyerek sürekli yenilenme ve gelişmeye odaklanır.⁸ Dolayısıyla sürdürülebilirliğin önemli olduğu kalite ve akreditasyon süreçlerinde PUKÖ döngüsü öne çıkan konulardan olmaktadır. Enstitünün değerlendirmesinde gerek paydaş görüşlerinin alınması gerek eğitim öğretim süreçlerinde gerçekleştirilen eylemler sırasında ya da diğer bir ifade ile beş ana başlıkta eyleme geçirilen her faaliyette PUKÖ döngüsünün kapatılması öne çıkmaktaydı.

Katılımcı Yönetim Anlayışı: Enstitünün değerlendirmesi sırasında öne çıkan bir diğer hususta katılımcı yönetim anlayışıydı. Katılımcı yönetim anlayışına göre, yönetsel süreçlerde enstitüde yer alan programların ya da öğrenci gibi her bir paydaşın temsil edilip edilmemesi önemliydi. Enstitünün komisyonları, yönetim kurulu gibi kurullarında öğrencilerin de yer alması dikkat edilmesi gereken hususlardan biriydi. Bu süreçlerin yürütülmesinde öğrencilerin

kurullara katılmadan önce diğer tüm öğrencileri kapsayarak temsiliyeti nasıl sağlayacağına ilişkin iş akışlarının olup olmaması önemli bir diğer konu idi. Enstitü liderlerinin Lider Değerlendirme Anketleri gibi araçlar ile değerlendirilmesi, yönetim süreçlerinin iyileştirilmesi adına öne çıkan ve vurgulamak istediğimiz önemli konulardan biridir.

YÖKAK Sürecinin Kuruma Katkısı

YÖKAK sürecini başarı ile tamamlayarak Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünün ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim öğretimde belirli ölçütleri sağladığı denetlenmiş, belgelenmiş ve kalite güvencesinde sürekliliğin sağlanması için bir adım daha atılmış oldu. Hesap verilebilirlik, şeffaflık, akademik kalite yolunda dış değerlendirmenin yanı sıra öz değerlendirme yapılmasını da sağlayan bu süreç kurumun kendisine ayna tutmasını sağlamış ve sürekliliğin sağlanmasına katkı sağlayarak kurumu tercih edecek gerek öğrenci gerekse akademik personel için kurumun belirli ölçütleri sağladığının güvencesini verme konusunda ışık tutmuştur.

Sonuç olarak, YÖKAK değerlendirmesi hazırlık süreci ile enstitümüzün güçlü ve geliştirmeye açık yönlerini yeniden gözden geçirerek güçlü yönleri devam ettirme, gelişmeye açık alanlar ile ilgili eylem planları oluşturma, kurumsal gelecek ile ilgili eylemler yapma fırsatı sunmuştur. Bu sürecin enstitümüze sağladığı en önemli katkılardan biri de ülkemizde enstitüler bazında değerlendirilen ilk beş enstitüden biri olması gerekçesiyle tanınırlığın ve saygınlığın artmasına katkı sağlamış, diğer enstitülere öncülük etme ve örnek olma fırsatı sunmuştur.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma Editör davetli derleme yazısıdır. Etik kurul iznine gerek yoktur.

Çıkar Çatışması: Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Yazar Katkıları: Fikir-MP, HS, YY; Denetleme-MP, HS, YY; Yazıyı yazan- MP, HS, YY.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

KAYNAKLAR

1. Sümen A, Taylan S, Öncel S. Sağlık bilimleri fakültesinin akreditasyon ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi: İlçede olmak avantaj mı dezavantaj mı?. 1. Uluslararası Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon (SABAK) Kongresi. 17-19 Ekim 2019, Ankara, Türkiye.
2. Özçiçek Y, Karaca A. Yükseköğretim kurumlarında kalite ve akreditasyon: mühendislik eğitim programlarının değerlendirilmesi. Fırat Üniversitesi İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi.2019;3(1),114-149.
3. American Society for Quality. Kalite Tanımı. <https://asq.org/quality-resources/quality-glossary>. Erişim Tarihi 28 Haziran 2022.

4. Oksay A. Sağlık hizmetlerinde kalite tam olarak ne demek?. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.2016;8(14),181-192.
5. Yükseköğretim Kalite Kurulu. Hakkında. <https://yokak.gov.tr/hakkinda>. Erişim Tarihi 28 Haziran 2022.
6. Uludağ G, Bora M, Çatal S. Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemi ve öğrenci katılımının önemi. Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi.2021;1(1),91-111.
7. Yüksek Öğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)-Sağlık Bilimleri Enstitüsü İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu (Sürüm 1.1-04/02/2021). https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/Saglik_Bilimleri_Enstitu_Ic_Degerlendirme_Kilavuzu_26.05.21.pdf. Erişim Tarihi 28 Haziran 2022.
8. Gökteş E. Eğitim yönetimi ve yalın yaklaşım. XIV. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. 27-30 Eylül 2021, Çanakkale, Türkiye.